

30.6.2020

Suomen Metsästäjäliitto - Finlands Jägarförbund r.y.
Kinturinkuja 4, PL 91
11101 Riihimäki

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@mmm.fi

Lausuntopyyntö 2.6.2020 (Dnro VN/13109/2020)

LAUSUNTO MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUKSESTA KARHUKIINTIÖKSI 2020-2021

Suomen Metsästäjäliitto lausuu esityksen kohteena olevasta asetusalunnoksesta seuraavaa:

Maa- ja metsätalousministeriön asetusalunnoksessa suurimmaksi sallituksi saalismääräksi on esitetty 384 karhua, joista poronhoitoalueella voitaisiin kaataa 85 ja muualla Suomessa 289. Kiintiössä olisi siten kokonaisuudessaan 71 poikkeuslupaa enemmän kuin edellisvuonna.

Suomen karhukannan lähes yhtäjaksoinen, vuodesta 2012 jatkunut kasvu Luonnonvarakeskuksen arvion mukaan luultiin viime vuonna tavoitteen mukaisesti saatavan taivuttamaan valtakunnan tasolla. Kanta-arvion laadinnan keskeisenä perustana olevia karhupentueita arvioitiin kuitenkin nyt olevan noin 14 % edellisistä arviota enemmän. Myös todennäköisin karhujen lukumääräarvio nousi samassa suhteessa 2360 yksilöön. Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan on tärkeää huomioida, että taustamuistion mukaan tulomuutto Venäjältä Suomeen yhdessä korkean pentutuoton kanssa ovat ilmeisiä syitä siihen, miksi kanta näyttää vähentymättä kestävästi selvästi korkeampaa metsästysverotusta kuin eurooppalaiselle karhukannalle usein sopivaksi päätelty noin 10 % (Heikkinen ym. 2019).

Luonnonvarakeskus on todennut, että laaditun ennusteen perusteella karhukanta kestää 16 % tunnetun kuolleisuuden ilman kannan pienenemistä. Asetusalunnoksessa esitetty poikkeuslupien kokonaismäärä poronhoitoalueen ulkopuolella prosenttiosuutena (13%) toteutuessaan jää kyseisen rajan alapuolelle. Poronhoitoalueen verotusprosentiksi esitetään 25 %, mikä on Metsästä-

30.6.2020

jäliiton mielestä kohtuullisen hyvin linjassa euromääräisesti mitattuna merkittävien porovahinkojen kanssa, vaikka vahingot edelleen hieman laskivatkin edellisvuosista.

Suomen karhukanta on suotuisan suojelun tasolla. Metsästäjäliiton mielestä esityksen mukainen karhun kannanhoidollisen metsästyksen jatkaminen on välttämätöntä. Se on liiton mielestä paras tapa hoitaa karhukantaa ja pitää se ihmisarkana. Karhunmetsästys luo hyvinvointia riistatalouteen sekä vaalii arvokasta kulttuuriperintöämme. Kannanhoidollinen karhunmetsästys Suomessa sopii hyvin esimerkiksi muille EU-maille. Kuten asetusesityksen taustamuistiossa todetaan, on hyvin todennäköistä, että karhukannan hoito metsästyksellisin keinoin on lisännyt lajin geneettistä monimuotoisuutta maassamme. Tämä on tärkeä huomio. Metsästyksen sallimisella uusilla tihentymäalueilla, joissa karhunmetsästys ei ole aiemmin ollut mahdollista, on myös liiton kokemusten perusteella positiivinen vaikutus sekä petoyhdyshenkilöverkoston toimivuuteen, että paikallisten ihmisten suhtautumiseen karhuun.

Metsästäjäliitto haluaa muistuttaa, että on tärkeää pitää huolta riittävien pyyntilupamäärien saatavuudesta, sillä petovahingot aiheuttavat helposti suurpetovastaista mielialaa. Myös vahinkojen ennaltaehkäisy suojausmenetelmiä kehittämällä on tärkeää. Viime vuonna karhujen kotieläimille, viljelyksille ja mehiläistaloudelle aiheuttamat vahingot olivat noin 280 000 euroa, mikä on 9 000 euroa vähemmän kuin edellisvuonna ja 86 000 euroa vähemmän kuin sitä edellisenä vuonna. Tähän on liiton näkemyksen mukaan päästy kannanhoidollisen metsästyksen järkevällä kohdentamisella ja suojauskeinoja parantamalla. Edellisvuodesta laskeneet mehiläisvahingot ovat liiton mielestä myös positiivista kehitystä. Ne vaativat kuitenkin jatkossakin vielä enemmän panostusta suojausmenetelmiin ja poikkeuslupien kohdentamiseen.

Vahinkoperusteisten pyyntilupien osalta Metsästäjäliitto pitää hyvänä jo vakiintunutta menettelyä, jonka mukaan lupia tulee myöntää aina, mikäli kriteerit täyttyvät, eivätkä myönnetyt vahinkoperusteiset luvat myöskään vähennä kannanhoidollisten lupien määrää. Myönnettävän poikkeuslupamäärän tulee Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan olla tasolla, jossa karhukanta ei enää tihentymäalueilla kasva ja petojen aiheuttamat vahingot voidaan pitää kurissa.

Metsästäjäliitto tukee ministeriön esitystä, jossa poikkeusluvalla metsästettävien karhujen enimmäismääräksi Suomessa on määriteltä 384 yksilöä. Liitto muistuttaa, että karhujen pentutuotto on ollut vuosikausia suurempi kuin myönnetyt kaatoluvat, joten metsästettävää määrää ei tule laskea vaan sen on oltava vähintään esitetyllä tasolla.

Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan lausunnon kohteena olevassa ministeriön esityksessä on riittävän monipuolisesti ja todennettuun näyttöön perustuen hahmoteltu kestävään käyttöön perustuvaa suunnitelmallista karhukannan hoitoa, minkä perusteella suurimmat saalismäärät on määriteltä. Asetus-

30.6.2020

luonnos jättää poikkeuslupien tarkemman kohdentamisen Suomen riistakeskuksen harkintaan, mikä antaa mahdollisuuden joustavampaan, aitoon tarpeeseen paremmin vastaavaan lupamenettelyyn.

Metsästäjäliiton mielestä erityisesti metsäpeurakannan turvaaminen Suomen- selällä, Kainuussa sekä Metsäpeura -Life -hankkeen alueilla tulee olla poikkeuslupien kohdentamisessa keskeisessä osassa. Myös alueen muiden hirvieläinkantojen tila suhteessa karhukantaan tulee liiton näkemyksen mukaan ottaa huomioon asetusluonnoksen taustamuistiossa mainitulla tavalla. Tähän liittyen erityisesti Suomen karhukannan tiheimmälle alueelle Pohjois-Karjalaan suunnattavien lupien harkinnassa tulee liiton mielestä huomioida paikoin varsin alhaiset hirvieläinkannat.

Metsästäjäliitto haluaa tuoda lisäksi esille Pohjois-Karjalan piiriään kuultuaan, että kanta-arvioinnissa on selkeästi vaikeuksia erottaa yksilömäärä riittävällä tarkkuudella erityisesti tiheän kannan alueella Itä-Suomessa. Erämaa-alueet ja metsäautotiestön rakenne murskepintoineen on entisestään vaikeuttanut havaintojen tekoa. Samanaikaisesti on aktiivisten havainnoitsijoiden määrä vähentynyt harvaan asutuilla alueilla. Kanta-arvion pohjana oleva havaintomassa on erämaa-alueilta vähäistä. Itärajan pinnassa on useiden satojen tuhansien hehtaarien alue, jolla hirvikanta on selkeästi vähentynyt suurpetojen seurauksena. Edellä mainittuihin seikkoihin perustuen voidaan olettaa, että karhukanta on ainakin kanta-arviossa mainitun suuruinen ja kasvusuuntainen.

Liitto toteaa, että lupien kohdentamisessa tulee painottaa itäisimmän Suomen tiheän kannan alueita. Erityisen tärkeää on, että kaatolupien määrä pidetään riittävällä tasolla useampia vuosia, jotta karhukannan leikkaus toteutuu suunnitellulla tavalla. Tällä tuetaan hirvikannan kestävä kehitystä ja vähennetään karhun aiheuttamia vahinkoja.

Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan lupien kohdentamisessa tulee yleisesti noudattaa monilajisen kannanhoidon periaatteita ja huomioida kaikkien suurpetojen yhteisvaikutus alueella.

Riihimäellä 30.6.2020

SUOMEN METSÄSTÄJÄLIITTO – FINLANDS JÄGARFÖRBUND R.Y.

Toimeksi saaneena:

Ere Grenfors

Luonnon- ja riistanhoitopäällikkö